

DELFINAI

Perskaityk tekstą.

DELFINAI – ŠILTAKRAUJAI VANDENS ŽINDUOLIAI

KŪNO YPATUMAI

Delfinas gali būti daugiau negu 3 metrų ilgio ir sverti daugiau nei 300 kilogramų. Delfinai yra greiti ir stiprūs – gali plaukti net keturiasdešimt penkių kilometrų per valandą greičiu. Mat jų kūnas yra labai aptakus², o oda išskiria mikroskopinius riebalų lašelius, kurie padeda lengviau slysti vandeniui.

ORIENTACIJA VANDENYJE

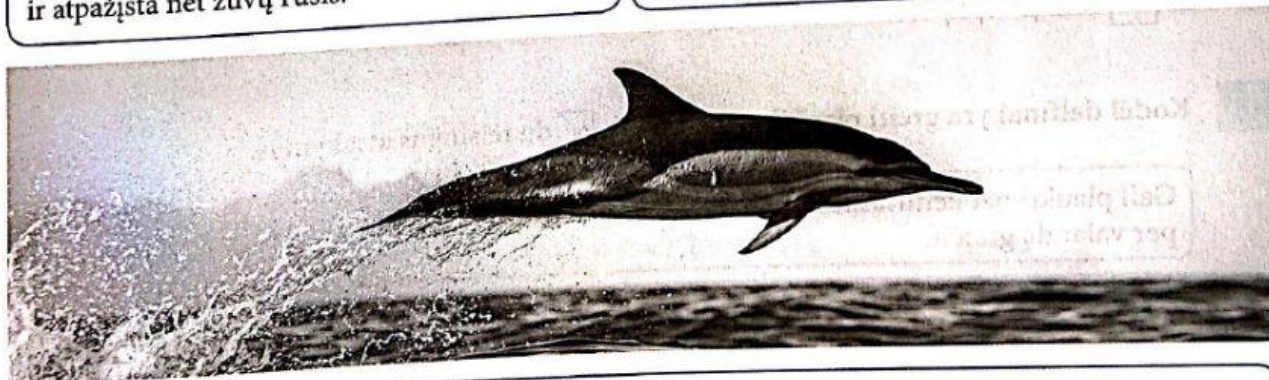
Vandenyne orientuotis šiems gyvūnams padeda rega, klausa, lytėjimas. Jiems dar būdinga jutimo galia – echolokacija: siųsdami aukšto dažnio garsus, pagal grįžusį jų aidą delfinai nustato daikto formą, dydį, atstumą iki jo ir atpažįsta net žuvų rūšis.

KVĖPAVIMAS

Delfinų jaunikliai, kaip ir žmogaus kūdikiai, gimę turi įkvėpti oro ir maitinasi mamos pienu. Delfinai kvėpuoja oru, todėl kas kelias minutes iškyla iš vandens. Viršugalvyje esanti kvėpavimo anga neriant stipriai užsidaro. Po vandeniui delfinai gali išbūti iki penkiolikos minučių.

MITYBA

Delfinų žandikauliai yra nusmailėję. Šie gyvūnai turi aštuoniasdešimt aštrių kūgio formos dantų, skirtų sučiupti žuviai. Per parą delfinams reikia 10–15 kilogramų įvairios žuvies, kalmarų. Dantys padeda patinams poravimosi metu išsiaiškinti ir tarpusavio santykius.

Nugaros pelekas delfinui leidžia išlaikyti pusiausvyrą. Priekiniais pelekais gyvūnas keičia judėjimo kryptį. Be to, šie pelekai, kaip kad žmogui rankos, padeda parodyti švelnumą. Svarbi delfino kūno dalis yra uodega su dviem pelekėmis skiautėmis. Ją galima vadinti delfino varikliu. Žuvų uodegos yra vertikalios, todėl žuvys gali plaukioti tik po vandeniui, o delfinų – horizontalios, nes jiems reikia iškilti į vandens paviršių.

Pagal: <https://www.muziejus.lt/lt/paslaugos/delfinu-pasirodymai>

Ž aptakus – tokios formos, kuri mažina aplinkos (oro, vandens) pasipriešinimą ir leidžia greičiau judėti

Atsakyk į klausimus, atlik užduotis. Remkis tekstu.

1. Kokia jutimo galia delfinui padeda atpažinti tolimus daiktus? Pažymėk ☒. 1 taškas

- A ☐ Rega.
- B ☐ Klausas.
- C ☐ Lytėjimas.
- D ☐ Echolokacija.

2. Kuo maitinasi suaugę delfinai? Pažymėk ☒. 1 taškas

- A ☐ Žuvimi ir kalmarais.
- B ☐ Riebalų lašeliais.
- C ☐ Motinos pienu.
- D ☐ Kitais žinduoliais.

3. Kodėl delfinams kas kelias minutes reikia iškilti į vandens paviršių? Pažymėk ☒. 1 taškas

- A ☐ Kad galėtų išsiųsti aukšto dažnio signalus.
- B ☐ Kad pakeistų plaukimo kryptį.
- C ☐ Kad parodytų švelnumą.
- D ☐ Kad įkvėptų oro.

4. Kodėl delfinai yra greiti plaukikai? Pažymėk ☒ du teisingus atsakymus. 1 taškas

Gali plaukti net keturiasdešimt penkių kilometrų per valandą greičiu.

Delfinas gali būti daugiau negu 3 metrų ilgio ir sverti daugiau nei 300 kilogramų.

Oda išskiria mikroskopinius riebalų lašelius, kurie padeda lengviau slysti vandeniui.

Delfino žandikauliai yra nusmailėję.

Delfino kūnas yra aptakus.

5. Kuris pavadinimas labiausiai tiktų paskutinei teksto daliai? Pažymėk ☒.

1 taškas

- A ☐ Judėjimas vandenyje
- B ☐ Bendravimas vandenyje
- C ☐ Gyvenimas vandenyje
- D ☐ Pusiausvyra vandenyje

6. Rodykle sujunk delfino kūno dalies pavadinimą su tos dalies paskirties aprašymu. 1 taškas

nugaros pelekas

priekiniai pelekai

uodega

Leidžia delfinui ne tik judėti,
bet ir iškilti į vandens paviršių.

Padedą išlaikyti pusiausvyrą.

Padedą rodyti švelnumą.

Leidžia keisti judėjimo kryptį.

7. Kuris iš šių pavadinimų dar tiktų perskaitytam tekstui? Pažymėk ☒.

1 taškas

- A ☐ Pavojai, su kuriais susiduria delfinai
- B ☐ Delfino kūno sandara ir gyvenimo ypatumai
- C ☐ Delfino gyvenimo etapai
- D ☐ Žmonių požiūris į delfinus